

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2023-11-22
Besvaras senast
2023-11-29 kl. 12.00

Till finansminister Elisabeth Svantesson (M)

2023/24:284 Matfattigdomen i Sverige

Sverige har blivit fattigare och farligare på kort tid. Redan för ett år sedan varnade vi socialdemokrater för att Sverige var på väg in i en lågkonjunktur och att SD-regeringen saknade en plan för att möta det tuffa ekonomiska läget.

Nu är lågkonjunkturen här. Enligt EU-kommissionens höstprognos ser Sveriges ekonomi ut att krympa i år och nästa år. Svenska hushåll är hårt pressade. Var tredje familj har nu svårt att få ekonomin att gå ihop. Högre elpriser, stigande hyror och boräntor och inte minst högre matpriser drabbar vanligt folk hårt. En svensk matkasse kostar mer än vad matkassen gör i grannländerna.

Enligt SCB har priserna på livsmedel stigit med 6,6 procent sedan oktober ifjol. Prisstegringen kring 12 procent för exempelvis fisk och grönsaker skulle motsvara att var åttonde portion är försvunnen. Enligt Matpriskollen betalar svenska folket över 20 miljarder kronor mer nu när vi handlar mat än för ett år sedan. Faktum är att det senaste årets matprisökningar är de kraftigaste som skett sedan 1950-talet.

Konsekvenserna av rusande matpriser är lika hårda som tydliga. Både Stadsmissionen och *Fattigdomsrapporten 2023* vittnar om ett fördubblat antal besökare som kommer för att få mat eller matstöd runt om i landet. I Stockholms län driver Stadsmissionen butiker, Matmissionen, som tillhandahåller livsmedel till personer med lägre inkomst. Under hela 2022 handlade 14 231 personer i Matmissionens Stockholmsbutiker. Antalet var det dubbla jämfört med 2021, och bedömningarna är att ökningen fortsätter markant. Matmissionen tvingas nu växa över hela Stockholmsregionen och har i år öppnat butiker från Norrtälje i norr till Södertälje i söder.

Rädda Barnen, Röda Korset, Majblomman och Hyresgästföreningen har gjort en undersökning som visar att var tredje ensamstående förälder som tjänar under 35 000 kronor inte har råd att köpa sund mat till sina barn. Frälsningsarmén rapporterar om nya och växande grupper i utsatthet. Ett dramatiskt ökande antal människor söker hjälp. Desperationen är större, och man vittnar om unga mammor som gråter i telefonen då de inte kan ge sina barn mat. De som söker hjälp uttrycker också en känsla av skam att behöva be om hjälp för att de inte kan sätta mat på bordet. Livsmedelsverket varnar för att folkhälsan riskeras i takt med ökande matpriser och därmed minskad tillgång på

näringsriktig mat.

Denna utveckling kan vi socialdemokrater aldrig acceptera och begär en rad åtgärder. Vi har föreslagit extra barnbidrag, rättvisa skattesänkningar för vanligt folk, höjt underhållsstöd för ensamstående föräldrar, en tankrabatt för att möta de höga bränslepriserna och avskaffad funkisskatt. Vi har även föreslagit folkhems-el för att ta tillbaka kontrollen över elmarknaden. Vi har föreslagit en tillfällig skatt på bankernas övervinster för att de som tjänar på den här krisen ska bidra mer till att bygga Sverige starkare under krisen. Socialdemokraterna har sedan i våras också krävt att regeringen inför en priskommission mot de höga matpriserna. Allt detta säger dock den nuvarande SD-regeringen nej till. Vi vill fortsätta att prioritera dem som har det tuffast genom krisen framför dem som har det bäst ställt. Tillgången till näringsriktig mat är för oss en självklar rättighet för alla i Sverige.

Nu ökar matpriserna igen, men det går inte att se några som helst åtgärder från regeringen. Därför vill jag ställa följande fråga till finansminister Elisabeth Svantesson:

Hur tänker ministern hjälpa hushållen i Sverige framöver?

.....

Mirja Räihä (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Lena Lindbäck